M I N I S T E R U L
AGRICULTURII,
DEZVOLTĂRII REGIONALE
ŞI MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

AGENŢIA DE MEDIU

М И Н И С Т Е Р С Т В О
СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА,
РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ
И ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

**АГЕНТСТВО
ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ**

MD-2005 mun. Chişinău, str. Albișoara, 38, tel. 022 820770, e-mail: am@mediu.gov.md

BULETIN LUNAR

PRIVIND CALITATEA MEDIULUI AMBIANT PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA ÎN LUNA IULIE ANUL 2021

Laboratorul de Referinţă de Mediu efectuează monitoringul sistematic privind calitatea componentelor mediului - apa de suprafaţă, aer, sol, radioactivitatea mediului și gestionarea deșeurilor pe teritoriul Republicii Moldova. Buletinul Lunar privind informaţia referitoare la calitatea mediului ambiant este transmis conform schemei de difuzare întocmite pentru anul 2021 către autorităţile statului și instituţiile abilitate cu funcţii de luare a deciziilor, de asemenea este amplasat pentru vizualizare pe pagina web a Agenției de Mediu http://www.mediu.gov.md/.

Nivelul poluării aerului atmosferic sub influența condițiilor meteorologice

În luna iulie, anul 2021 calitatea aerului a fost monitorizată în municipiile Chișinău și Bălți.

Municipiul Chişinău.

Investigaţii asupra calităţii aerului pe parcursul lunii s-au efectuat pentru 8 parametri *(suspensii solide, dioxid de sulf, sulfaţi solubili, monoxid de carbon, dioxid de azot, oxid de azot, fenol şi aldehidă formică)* la 6 posturi staţionare de observaţii: *nr. 3 - str. Calea Ieşilor, 21 (sectorul Buiucani); nr. 4 - str. T. Vladimirescu, 1 (sectorul Ciocana); nr. 6 - str. Fîntînilor, 9A (sectorul Centru); nr. 7 - str. Grenoble, 134 (sectorul Botanica), nr. 8 - bd. Moscovei, 21 (sectorul Rîşcani) şi nr. 9 - str. Uzinelor, 171 (sectorul Ciocana).*

În rezultatul investigaţiilor de laborator s-au constatat următoarele depăşiri ale CMA (Concentraţia Maximă Admisibilă):

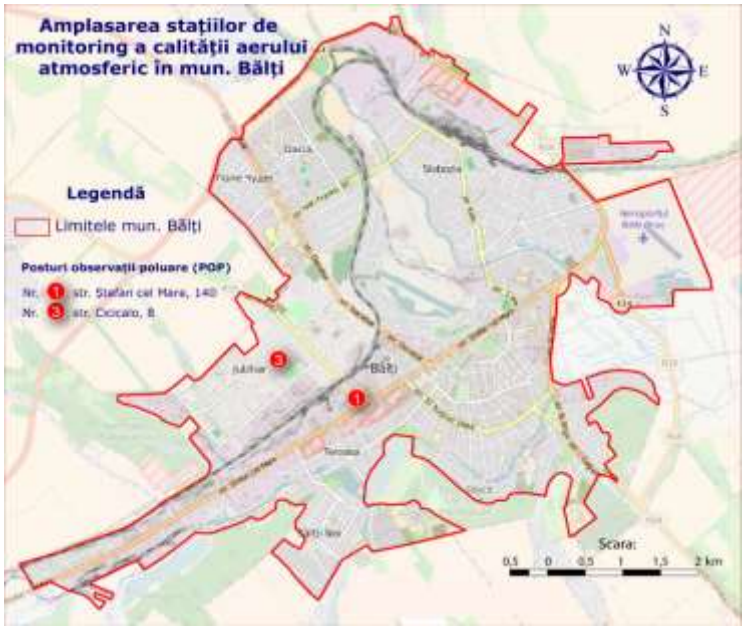
Tabelul 1.

Depăşirile CMA pentru poluanţii aerului atmosferic din mun. Chişinău înregistrate în luna iulie, 2021

Poluantul monitorizat	Valorile concentraţiei exprimate în părţi CMA							
	Medii					Maxime momentane		
	Zilnice				Lunare			
	Concentraţia Maximă Admisibilă (CMA md), mg/mc	Nr. de zile cu depăşiri ale CMA	Cea mai mare valoare şi data înregistrării		Valoa-rea medie	*Concentraţia Maximă Admisibilă (CMA mm), mg/mc*	Nr. de zile cu depăşiri ale CMA	Valoarea maximă
Suspensii solide	***0,15***	-	-	-	-	***0,5***	2	1,4
Monoxid de carbon (CO)	***3,0***	1	1,1	17.07	-	***5,0***	3	1,6
Dioxid de azot (NO_2)	***0,04***	14	1,4	31.07	1,03	***0,085***	13	1,6
Monoxid de azot (NO)	***0,06***	1	1,1	17.07	-	***0,4***	-	-
Fenol (C_6H_5OH)	***0,003***	15	1,9	01.07	1,5	***0,01***	6	1,5
Aldehida formică (CH_2O)	***0,003***	17	4,9	08.07	3,1	***0,035***	1	1,1
Indicele complex (8) al poluării – 8,95								

Municipiul Bălţi.

Investigaţii asupra calităţii aerului pe parcursul lunii s-au efectuat în baza a 6 parametri *(suspensii solide, dioxid de sulf, sulfaţi solubili, dioxid de azot, fenol şi aldehidă formică)* la 2 posturi staţionare de observaţii - *nr. 1* din *str. Ştefan cel Mare,140* şi *nr.3* din *str. Cicicalo, 8.*

Tabelul 2.

Depăşirile CMA pentru poluanţii aerului atmosferic din mun. Bălţi înregistrate în luna iulie, 2021

Poluantul monitorizat	Valorile concentraţieiexprimate în părţi CMA							
	Medii					Maxime momentane		
	Zilnice				Lunare			
	Concentraţia Maximă Admisibilă (CMA md), mg/mc	Nr. de zile cu depăşiri ale CMA	Cea mai mare valoare şi data înregistrării		Valoarea medie	*Concentraţia Maximă Admisibilă (CMA mm), mg/mc*	Nr. de zile cu depăşiri ale CMA	Valoarea maximă
Suspensii solide	***0,15***	20	2,2	28.07	1,3	***0,5***	1	1,2
Dioxid de azot (NO_2)	***0,04***	27	2,5	13.07	1,8	***0,085***	17	1,9
Fenol (C_6H_5OH)	***0,003***	4	1,7	15.07	-	***0,01***	1	1,1
Aldehida formică (CH_2O)	***0,003***	17	5,3	27.07	3,7	***0,035***	2	1,1
Indicele complex (6) al poluării –9,86								

Pe parcursul lunii iulie pe teritoriul ţării s-a semnalat vreme caniculară şi cu precipitaţii.

Factorii meteorologici (valorile înalte ale temperaturii aerului, influenţa sectorului cald, radiaţia solară intensă, inversiunea termică de la sol şi vântul slab) au dus la majorarea concentraţiei noxelor.

Inversiunea termică de la sol precum şi vântul slab din orele nocturne şi ale dimineţii s-au atestat în decursul a 16 zile în mun. Chişinău, 26 zile în mun. Bălţi şi în condiţia lipsei precipitaţiilor, au contribuit la acumularea poluanţilor de la sursele joase şi transportul auto.

Cele mai înalte valori ale concentraţiei medii zilnice au fost înregistrate de *aldehida formică* în mun. Chişinău pe data de *8*iulie și pe data de 27 iulie în mun. Bălţi.

Estimarea indicilor calităţii aerului atmosferic denotă, că nivelul ***înalt*** al poluării aerului în mun. Bălți și ***sporit*** în mun. Chișinău s-a creat în luna iulie datorită *dioxidului de azot*.

Cel mai ***înalt*** nivel al poluării aerului s-a înregistrat în mun. Chişinău la postul de observaţii nr. 7, iar în mun. Bălţi la postul de observaţii nr.1.

Conform datelor multianuale, cea mai mare frecvenţă a CMN pentru dispersia poluanţilor din aerul atmosferic pe teritoriul ţării este posibilă în a *treia decadă* a lunii *august*.

Nivelul radioactivităţii mediului

Detector de tip *MIRA*

În luna iulie s-au efectuat observaţii privind *debitul dozei ambientale a radiaţiei-gama* în *regim manual* la 7 staţii meteorologice de pe teritoriul republicii (Soroca, Făleşti, Cornești, Bravicea, Bălţata, Leova, Comrat), unde s-au efectuat măsurători de 2 ori/24h, la orele 07^{00} şi 20^{00}. De asemenea, la 5 staţii din teritoriul republicii (Briceni, Bălţi, Chişinău, Ştefan Vodă, Cahul) s-au efectuat măsurători ale parametrului dat şi în *regim continuu,* cu detectoarele MIRA.

Conform datelor colectate la reţeaua de staţii meteorologice amplasate pe teritoriul Republicii Moldova, valorile *echivalentului debitului dozei ambientale a radiaţiei-gama* au variat:

• ***la Nord*** (staţiile Briceni, Soroca, Bălţi, Făleşti) în limitele: minima 0,10 μSv/h (st. Soroca, Bălţi), maxima 0,20 μSv/h (st. Briceni, Bălţi);

• ***în Centru*** (staţiile Cornești, Bravicea, Chişinău, Bălţata) în limitele: minima 0,08 μSv/h (st. Bălţata), maxima 0,18 μSv/h (st. Bravicea, Chişinău);

• ***la Sud*** (staţiile Ştefan Vodă, Leova, Cahul, Comrat) în limitele: minima 0,10 μSv/h (st. Comrat), maxima 0,24 μSv/h (st. Ştefan Vodă).

La staţia meteorologică din mun. Chişinău, valorile echivalentului debitului dozei ambientale a radiaţiei-gama s-au situat în limitele 0,10 - 0,18 μSv/h.

În rezultatul estimării valorilor echivalentului debitului dozei ambientale a radiaţiei-gama pe întreg teritoriul ţării, se poate afirma că pe parcursul perioadei menţionate depăşiri ale *limitei de avertizare (0,25 μSv/h)* nu au fost înregistrate.

Pentru determinarea radionuclizilor telurici şi tehnogeni în componentele mediului s-au analizat probe de aerosoli, depuneri atmosferice, cît şi probe de apă de suprafaţă colectate de pe teritoriul republicii, ca rezultat, concentraţiile radionuclizilor atestîndu-se în limitele specifice teritoriului.

Calitatea apelor de suprafață

Pe parcursul lunii iulie a anului 2021 a fost monitorizată calitatea apei în 24 probe colectate din secțiunile de control a 6 rîuri și 4 lacuri de acumulare. S-au efectuat încercări de laborator pentru determinarea indicatorilor hidrochimici (fizico-chimici, a regimului de O_2, elementele biogene din grupul azotului şi fosforului, ionii principali, etc.).

Rezultatele încercărilor de laborator s-au evaluat conform normelor Hotărârii de Guvern Nr. 890 din 12.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerinţele de calitate a mediului pentru apele de suprafaţă (*HG 890/2013, Anexa 1).*

Secțiunile de control, unde calitatea apei a înregistrat valori în limitele claselor de calitate III - V (poluată moderat - foarte poluată) sunt specificate în tabel:

Nr. de ord.	**Locul prelevării**	**Data**	**O_2 dizol-vat**	**CCO_{Cr}**	**CBO_5**	**Duri-tate**	**Minera-lizarea**	**Azot de amoniu**	**Azot de azotit**	**Orto-fosfați**	**Fosfor total**	**Produse petroliere**
			mgO_2/l	***mgO_2/l***	***mgO_2/l***	***Mmol/l***	***mg/l***	***mgN/l***	***mgN/l***	***mgP/l***	***mgP/l***	***mg/l***
1	r.Prut s. Braniște	07.07	7,41	15,93	2,56	1,7	289,4	0,22	0,028	0,008	0,035	0,02
3	r.Prut or. Lipcani	07.07	7,33	21,07	3,49	1,5	239,3	0,333	0,164	0,042	0,389	0,052
4	r.Racovăț s.Gordinești	07.07	4,05	36,49	6,46	4,4	825,4	0,243	0,191	0,112	0,29	0,019
5	r.Nistru s.Naslavcea	08.07	11,02	19,02	2,7	2,05	315,2	0,057	0,025	0,042	0,061	0,036
6	r.Nistru s.Vasilcău	08.07	9,49	18,5	2,72	2	305,6	0,105	0,042	0,061	0,082	0
7	r.Nistru s.Sănătăuca	08.07	7,89	16,96	2,8	0,05	329,8	0,114	0,048	0,064	0,144	0,001
8	r.Prut s.Valea Mare	14.07	7,33	29,81	4,68	1,7	281,5	0,123	0,022	0,015	0,019	0,116
9	r.Prut or.Ungheni, amonte	14.07	7,57	25,7	4,56	1,8	294,9	0	0,022	0,075	0,079	0
10	r.Răut mun.Bălți, amonte	14.07	3,73	35,98		5	1280,0	0,063	0,015	0,384	0,436	0
11	r.Răut mun.Bălți, aval	14.07	0,6	125,93	23,4	4,4	1214,3	3,905	0,051	1,759	1,856	1,21
12	r.Răut or.Florești, amonte	15.07	8,37	42,66	9,32	5,05	1126,5	0,235	0,165	0,459	0,664	0,212
13	r.Răut or.Orhei, aval	15.07	13,34	50,89	9,8	4,65	1050,0	0,45	0,095	0,234	0,542	0,054
14	r.Răut or.Orhei, amonte	15.07	14,3	53,97	9,62	4,5	1075,1	0,245	0,042	0,219	0,412	0,049
15	r.Răut s.Ustia	15.07	10,46	51,91	9,26	4,7	1070,4	0,62	0,058	0,209	0,4	0,04
16	LA. Comrat mun.Comrat	21.07	6,77	27,24	5,34	4,3	1158,5	0,163	0,025	0,082	0,389	0,11
17	LA Congaz s.Congaz	21.07	7,73	30,33	5,5	4,35	1359,8	0,213	0,045	0,075	0,449	0,055
18	r.Ialpug s. Congaz	21.07	5,65	46,26	6,94	4,7	1408,6	0,252	0,01	0,102	0,39	0,063
19	r.Prut s.Giurgiulești	21.07	7,57	19,02	3,41	1,7	345,2	0,115	0,004	0,247	0,263	<0,013
20	fl. Dunărea	21.07	7,49	14,91	2,7	1,45	228,1	0,047	0,004	0,146	0,209	<0,013

	s.Giurgiuleşti											
21	LA. Taraclia or. Taraclia	22.07	7,73	32,38	5,72	8	3080,4	0,786	0,268	0,16	0,857	<0,013
22	r.Ialpug s.Novosiolovca	22.07	7,53	33,92	4,88	7,95	3098,0	0,876	0,111	0,174	0,464	0,062
23	r.Ialpug s.Mirnoe, pod	22.07	7,73	35,47	5,82	6,2	1390,9	0,448	0,007	0,134	0,274	0,051
24	r.Nistru s.Olăneşti	22.07	7,17	15,93	2,86	2,05	998,1	0,085	0,009	0,194	0,209	0,056

Notă: Rezultatele monitorizării calităţii apelor de suprafaţă se evaluează prin delimitarea în 5 clase de calitate:

1**) clasa I (foarte bună)** – apele de suprafaţă în care nu există alterări (sau există alterări minore) ale valorilor fizico-chimice şi biologice de calitate. Concentraţiile poluanţilor sintetici nu influenţează funcţionarea ecosistemelor acvatice şi nu aduc prejudicii sănătăţii umane. Apele din această clasă sînt destinate pentru toate tipurile de folosinţă. Pentru reprezentarea grafică se foloseşte culoarea albastră;

2) clasa a II-a (bună) – apele de suprafaţă care au fost afectate uşor de activitatea antropică, dar care pot totuşi asigura toate folosinţele în mod adecvat. Funcţionarea ecosistemelor acvatice nu este afectată. Metodele de tratare simplă sînt suficiente pentru pregătirea apei potabile. Pentru reprezentarea grafică se foloseşte culoarea verde;

3) clasa a III-a (poluată moderat) – apele de suprafaţă ale căror valori fizico-chimice şi biologice de calitate deviază moderat de la fondul natural al calităţii apei, din cauza activităţilor umane. Se înregistrează semne moderate de dereglare a funcţionării ecosistemului, iar condiţiile necesare pentru familia salmonidelor nu mai pot fi asigurate. Tratarea simplă nu este suficientă pentru folosinţa apei în scopuri potabile, fiind aplicate metode de tratare normale. Pentru reprezentarea grafică se foloseşte culoarea galbenă;

4) clasa a IV-a (poluată) – apele de suprafaţă care prezintă dovezi de devieri majore ale valorilor fizico-chimice şi biologice de calitate de la fondul natural al calităţii apei, din cauza activităţilor umane. Condiţiile pentru familia ciprinidelor nu mai pot fi asigurate. Apele nu corespund cerinţelor pentru apa potabilă fără aplicarea metodelor de tratare avansată. Pentru reprezentarea grafică se foloseşte culoarea oranj;

5) clasa a V-a (foarte poluată) – apele de suprafaţă care prezintă dovezi de devieri majore ale valorilor fizico-chimice şi biologice de la fondul natural al calităţii apei, din cauza activităţilor umane. Componentele biologice, îndeosebi piscicole, sînt deteriorate şi apa nu poate fi utilizată în scopuri potabile. Pentru reprezentarea grafică se foloseşte culoarea roşie.

Monitorizarea deşeurilor

În perioada 01.07.2021 – 26.07.2021, conform Planului de Lucru şi Programului de Activitate, în Laboratorul pentru deșeuri, privind demararea procesului de raportare a deșeurilor și gestionarii acestora prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat Managementul Deșeurilor au fost validate și aprobate 52 rapoarte, 9 rapoarte fiind returnate.

Cu respect,

Director **Veaceslav DERMENJI**

Ex: Șef LRM M. Lungu
Tel: 022 820 747